

TIL SPÖRSMAALET OM MUR-KAAS-SLEKTENS OPPRINNELSE

VED

høyesterettsadvokat H. MUNTHE-KAAS, Oslo

I.

Kan slekten KAAS MED MURVAABNET antas at ha vært en fra Holsten innvandret ætt av samme stamme som REVENTLOW?

Den høyt ansete adelsgenealog arkivar A. THISET har behandlet dette spørsmål ved flere anledninger: I Historisk Tidsskrift V. 1. (s. 629–36) streifet han emnet i forbindelse med en utredning av forholdet i de eldste ledd mellom Mur-Kaas'erne og Sparre-Kaas'erne og ansaa det – med det sparsomme kildemateriale som forelaa dengang (1879) – „meget sandsynligt“, at den hadde samme opprinnelse som GALSKYT, en „ægte jydsk Slægt, som da var bosiddende i Egnen omkring Kaasgaard og i hvilken Navnet Thomes jevnlig forekommer“, – jfr. Thomes Jensen (Mur-Kaas) i Gravlev, 1459 til Kaas gaard.

Dernest er spørsmålet nevnt av Thiset ved oppstillingen av flere stamtavler i Danmarks Adels Aarbog, først i aarg. 1890: DAA: „Paa Grund af Vaabnenes Lighed antages den at være beslægtet med Familierne Reventlow, Galskyt (Kaas) og Rudbek, men ellers kan nogen Forbindelse med disse Slægter ikke eftervises“. I D. A. A. 1893 slekten GALSKYT: „Det er derfor“ (som følge av vaabenlikheten) „ikke usandsynligt, at Slægten er en Linie af de Reventlow'er, Kaas'er og Daa'er, der alle førte samme Vaaben, men en Forbindelse mellem dem lader sig ikke paavise“. Og i samme aargang (1893) i innledningen til stamtavlen for slekten REVENTLOW: „Ogsaa i Danmark kjendes nemlig Slægter med andre Navne, men samme Skjoldemærke som Reventlow'erne, nemlig Daa, Galskyt og Kaas. De to første synes at være indvandret sydfra¹, men om disse ere Grene af samme store Slægt som Reventlow'erne eller Vaabenligheden kun er tilfældig,

¹ Her er altsaa Thiset – visstnok med rette – kommet til et helt motsatt resultat for Galskyt-slekten, den han jo 14 aar tidligere hadde betegnet som ekte *jysk*.

bliver vel ingensinde opklaret“.¹ Videre heter det i stamtavlen over slekten RUDBEK i D. A. A. 1912, at „denne Slægt er sønderjydske, men efter Vaabnet at dømme – som Reventlows og Mur-Kaas – af fælles Herkomst med disse Slægter“.

Endelig har Thiset uttalt i (MUR-)KAAS-stamtavlen i D. A. A. 1917 (som ogsaa blev hans dødsaar): „Naar her i Overensstemmelse med Kaas-slægtens nysnævnte Tradition² er forsøgt en Tilknytning til de Reventlow'ers gamle danske Linie, saa støttes denne ved at begge Slægter hørte hjemme i Egnen mellem Aalborg og Viborg, og at det i de Mur-Kaas'ers ældste Slægtled fremherskende Fornavn Ove ogsaa forekommer hos de gamle danske Reventlow'er“.

I et brev (av 18. januar 1916) til mig, som hadde gjort anmerking under korrekturen – paa vegne av baade den danske og norske linje – i anledning av denne hypotese, svarte Thiset „at ganske vist er den usikker, men her have vi en endnu 100 Aar ældre³ Tradition at støtte os til, og der er intet, der historisk taler mod Traditionen. Det maa jo nøie erindres, at Vaabnet i langt højere Grad end Navnet var det uforanderlige Slægtsmærke i gamle Dage“.

Hermed hadde saken sitt forblivende inntil D. A. A. 1939 brakte REVENTLOW-stamtavlen i ny utgave av kgl. ordenshistoriograf, dr. phil. LOUIS BOBÉ, den i slesvig-holstensk adelsgenealogi spesielt kyndige forsker som har drevet intensive studier vedrørende denne slekt i de siste femti aar. I denne stamtavles „Indledning“ (l. c. II. s. 30 ff.) er gjort rede for slektens tilknytning til andre tyske slekter som førte samme vaaben, MUGGELE, WALSTORP og TRENT. Forfatteren kommer derimot ikke inn paa spørsmålet om de foran omtalte *danske* slekters mulige felles herkomst med Reventlow'erne eller paa Thisets gisninger idethele. Bare sies det (s. 4) at „en Gren af Slægten Kaas, der kalder sig Kaas-Reventlow og fører samme Vaaben og Hjelmtegn som den fyenske Linie kommer ikke i Betragtning i denne Forbindelse, hvilket ogsaa gjælder Familien Emmiksen“. Efter dette

¹ Derefter følger endel kritiske bemerkninger med hensyn til den gisning genealogen Hofman (1714–54) i sin tid hadde fremsatt om en forbindelse Kaas-Galskyt-Reventlow o. a.

² Nemlig forandringen i første tredjedel av 1600-tallet av hjelmtegnet fra det tidligere med seks paafuglelfjær eller tre saadanne mellem to vesselhorn, til de to liljekonvalstikker, som baade Reventlow'ernes fyenske linje og Rudbek-slekten førte paa hjelmen.

³ Enn den utvandrede Kaas-linjes antagelse av navnet Kaas von Reventlow i første halvdel av 1700-tallet.

maatte det antas at den nyeste genealogiske forskning paa området avgjort forkaster tanken om at de danske slekter med murtindevaabnet hadde opprinnelig samhørighet med de holstenske som førte samme skjoldmerke.

Imidlertid tok den svenske genealog CARL-GUSTAF LILJENBERG spørsmålet opp overfor mig høsten 1948. Han har i en rekke aar og under en omfattende korrespondanse-virksomhet med genealogiske spesialister drevet resultatrike forskninger vedrørende den „storætt“ eller slektstamme LEWENWOLDE, hvis hjemland var Bardengau (nu Lüneburg) i det gamle Sachsenland; blandt dens mange forgreninger er den ditmarsk-holstenske stamætt REVETLO, og Liljenberg hevder med styrke, at de forskjellige slekter som i Danmark har ført murtindevaabnet som Kaas, Rudbek, Daa og Galskyt, alle tilhører denne.

Som følge herav fandt jeg mig oppfordret til at anstille saadanne undersøkelser som det her tilgjengelige trykte materiale tillot for at faa samhørighetsspørsmålet – forsaavidt Kaas'slekten angaar – enten styrket eller avkrefset.

I negativ retning er herunder konstatert, at anførslen i D. A. A. 1917 (s. 229) om „HR. JOHANNES REVENTLOW, levede 1300–1336 i Holsten“, angivelig far av Ove („Age“) Jensen (Kaas) og hr. Henrik Jensen (Reventlow) ikke hjemles av vedkommende kildesteder, Schleswig-Holstein-Lauenburgische Regesten und Urkunden, Bind II og III (1886–1896). Av disse sees nemlig, at den deri omhandlede Hr. Johannes ikke var en Reventlow, men en RÖNNOW. Utelatelsen i Reventlow-stamtavlen i D. A. A. 1939 av den postulerede ridder Johannes Reventlow forklares vel herav.¹

Dernest maa man visstnokk stille sig skeptisk med hensyn til hypotesen om at den nulevende ungarske linjes navneføring Kaas von Reventlau har sin aarsak i en tradisjon om slektenes opprinnelige

¹ Formodentlig har Reventlow-stamtavlen av 1893 her bygget paa eldre feilaktige anførsler; ved utarbeidelsen av Kaas-stamtavlen er det tydeligvis ikke foretatt nye undersøkelser. For nøyaktighets skyld skal dog samtidig bemerkes, at mens det paagjeldende diplom av 1336 (l. c. III, s. 520) anfører som et av de nærværende vidner ridderen „NICOLAUS de Reuentlo“, benevnes det samme vidne „JOHANNES de reuetlo“ i en kopi fra Bordesholm kloster (Holsten). Har en ridder av dette siste navn kanskje allikevel eksistert i 1336?

Det fortjenstfulle stantavlearbeid i D. A. A. 1939 har iøvrig neppe faatt med alle personer av den eldste slekt, saaledes ikke den Eiler Reventlow (jfr. D. A. A. 1893) hvis vaaben er gjengitt i HENRY PETERSEN: „Danske Adelige Sigiller fra det 13. og 14. Aarhundrede (under nr. 248). Om hr. Iven R.'s sønner vises det til et senere avsnitt V. A., som overhodet ikke finnes der.

samhörighet. Kombinasjonen av de to navn synes at være begyndt i første halvdel av 1700-tallet i Tyskland og kan da meget vel skyldes de praktiske fordeler den utvandrede linje derved oppnaadde i det nye hjemland.

II.

I sitt store verk „Slægten Ahlefeldts Historie“, bind I, (Kbhvn. 1912), uttaler dr. phil. BOBÉ i avsnittet „Adel og Adelsliv i Hertugdømmene“ (s. IV) – efter at ha fremholdt at slektenes eldste ledd kun kan oppstilles ved gisninger og kombinasjoner, støttet til studiet av vaabenmerkene, navneskikken og landets eldste topografi –: „En Grupperdannelse efter det fælles Skjoldmærke er tidligst i den nyere genealogiske Literatur godtgjort for mange markiske Familiers Vedkommende. Som Norm gjælder at Linier af samme Slægt som har delt sig efter 1170 fører samme Vaaben. Antallet af de gamle holstenske Familier kan derfor indskrænkes betydeligt efter som man indordner dem efter samme Skjoldmærke“. – Eksempler er Ahlefeldt-vaabnet, som ogsaa føres av tre andre holstenske adelsætter Rumohr, Rastorp og Bosendal, videre slektene med den tretindede skraa mur, Muggele, Reventlow og Walstorp og slektene med „ulvevaabnet“, v. d. Wisch, Pogwisch m. fl.

Men denne „norm“ maa vel ha samme gyldighet for slekter med ens vaaben i det hertugdømmene saa nær beliggende Jylland (og Danmark idethele) naar dette vaaben *ikke* forekommer der før den tid, da slesvig-holstensk adels-innvandring satte inn med de holstenske grevers panteherre-dømme over store dele av landet, i den urolige tid i annet kvartsekel av 1300-tallet.

Nu er det eldste kjente vaaben med murtindesnittet i *Danmark* først fra 1333. Det førtes netopp av en REVENTLOW: „Eylerus Refhklø, auditor placiti generalis Wibergenis“: landstinghører i Viborg¹, (jfr. foran s. 72, note 1). Neste gang samme vaaben kjennes – ifl. D. Ad. Sig. XIII. og XIV. Aarh. – er 1345 og 1357, ført av „Petrus Jönsson de Bistorp“ (l. c. nr. 336 og 358) av slekten GALSKYT, og 1358 samtidig ført av „Johannes Erici“, (vel av slekten REVENTLOW) „Palno Dæ“ (DAA), og „Henrik Jenssøn“ (REVENTLOW) (l. c. nr. 496, 507 og 508)².

I motsetning hertil kjennes alt fra 1200-tallet og første del av

¹ Denne betydningsfulle stilling har Eiler Reventlow ennu ikke innehatt i 1328, da nemlig JACOBUS PUGH var landstinghører (l. c. nr. 210).

² Mur-Kaas-slekten selv kjennes i Jylland fra 1350, – det eldste bevarte *sigil* er først fra 1458, „Lange Ridder Ove i Starkjær's“.

1300-tallet vaabenmerkene for et stort antal av de slekter som med sikkerhet vites at ha hört hjemme i Danmark, – eksempelvis kan nevnes just fra den kreds av fremtredende, politisk förende slekter i Nørrejylland, som gjennom ekteskaper har vært forbunnet med hinannen og som „Gravlev-ætten“ (Kaas med muren) kom til at tilhøre: UDSÖN 1230, DUE (med örnen i vaabnet) 1279, KAAS med sparren 1310, HVIDE 1318 og MUNK (med bjelken) 1328.

Det kan neppe være noen tilfældighet at murtindesnippet først kan paavises som skjoldmerke i Danmark *efter* ca. 1330, – det maa skyldes innvandring sydfra av slekter med dette vaaben Daa, Galskyt, Kaas (med muren), Rudbek o. fl. til Nørrejylland, Reventlow'erne visstnokk først til Als og Fyen.

III.

Hvad dernest *navnebruken* angaar merker man sig, at flere av de oftest forekommende fornavn i Reventlow'ernes eldste ledd, som HARTVIG, HENRIK og IVEN ikke finnes i de slekter som förte vaabnet med murtindesnippet i Danmark i den tid det her gjelder, – derimot har man her Reventlow-navn som EILER (Eilhard), den för nevnte landstinghörer i Viborg 1333¹, og JOHANNES (Jens), (J.armiger 1353, 1360, og J. klerk i Odense 1371, vicarius perpetuus i Lübeck 1395, jfr. D. A. A. 1939 II, s. 11 og 91). GALSKYT-stamtavlen begynner ogsaa med en mann av dette navn (Jens Nielsen av Od). Den fyenske REVENTLOW-linjes förste mann, hr. Henrik Jensen 1358, 1363 har jo vært en sönn av en Jens, og i MUR-KAAS'ernes eldste ledd har man det samme forhold med Ove („Age“) Jensen 1350, og hans sönneson Lange Jens Ovesen i Gravlev 1423. Dette fornavn var imidlertid ogsaa i de tider saa alminnelig at det ikke tör utledes noen slutning derav, isolert sett.

Men mangelen av enkelte typiske Reventlow-fornavn kan paa den annen side ikke tillegges avgjørende vekt. De nu bevarte kilder er jo dokumenter alene med eiendomsrettslig eller politisk innhold og omfatter selvfølgelig langtfra *alle* de personer som har levet i slektenes forskjellige ledd i de eldste tider. Det er derfor rikelig rum for

¹ I D. A. A. 1944 II er den nye utgave av stamtavlen Daa ved dr. phil. BOBÉ innledet med at denne slekts förste kjente mann ELER DAA medbesegler en fredsslutning i Holsten: „Hans paa den Tid sjældne Fornavn genfindes i den Reventlow'ske Slægts ældste Led saa tidlig som i 1243 ... og 1333, hvilket kunde tyde paa Beslægtethed mellem de to Familier“.

den mulighet at baade Ove Jensen og sønnen Ove Ovesen, – som hver er eneste nu kjente mann i sitt slektledd, kan ha hatt søsken, og at det blandt disse har vært f. eks. en Henrik eller Hartvig.

Det navn som forekommer oftest i Gravlev-ættens eldste ledd er imidlertid OVE. Som alt Thiset har pekt paa i innledningen til Kaas-stamtavlen i D. A. A. 1917 finnes dette navn ogsaa i Reventlow'ernes fyenske linje – en yngre sønn av hr. Henrik Jensen, nemlig hr. Tage Henriksen har kaldt en – ogsaa yngre – sønn Ove: Ove Tagesen til Vingegaard (Sönder Dyrs herred), 1441 † a. 1483. Ellers vites det ikke at forekomme i Reventlow-slekten, saaledes heller ikke i de holstenske linjer.

I „Danmarks gamle Personnavne“ av GUNNAR KNUDSEN og M. KRISTENSEN opplyses under „Ove“ at dette „antages at være en dialektal Udvikling af Aghi (Age, Aki). Der er næppe i større Omfang Tale om Laan fra sydlige Nabosprog, skjönt lignende Navn optræder der (mellemtysk Ove, Ovo, oldtysk Owo, Ouwo, Sammenfald med Uffe)“. Og genealogen LILJENBERG har meddelt mig at Ove allerede kjennes som fornavn i 836 i Lewenwolde-hovedstammens tidligste hjemstavn Bardengau¹. Ove el. Offe, Uffe er altsaa ikke noe særpreget dansk fornavn.

I uradelsslektene i Danmark har da ogsaa navnet vært forholdsvis sjeldent frem til ca. 1400, – man har foruten Ove („Age“) Jensen (Kaas) 1350, hr. Ove Basse 1370, Sjælland, hr. Offe Dyre 1308, Nørrejylland, Jens Ovesen (Lind) 1414, Nørrejylland, Jens Offesen (Neb) 1314, Skaane, hr. Lage Ovesen (Panter) 1302, Nørrejylland og Ove Steeg 1324, Nørrejylland². Sigiller kjennes ogsaa fra drosten Uffe Nielsen (Galen) 1284, Offe Offesen (skraa bjelke) 1284 og hr. Offe Stigsen (Hvide) 1356³.

De fleste av disse slekter vil imidlertid kunne settes ut av betraktning som navnekilde av kronologiske eller topografiske grunner. Det synes egentlig bare at kunne bli tale om én av de nevnte slekter, nemlig hr. LAGE OVESENS. I denne har navnet Ove vært baaret av hans far, den ellers ikke kjente Ove (Lagesen?) som maa ha levet i siste halvpart av 1200-tallet, og siden av hr. Lages brorsønn hr. Ove Nielsen.

¹ Av dr. BOBÉS: „Slægten Ahlefeldt“, I. sees det ogsaa at ha forekommet i den holstenske slekt van Siggem (Ove van Siggem, marsk 1412–28).

² Jfr. THISET og WITTRUP: „Nyt Dansk Adelslexikon (Kbhvn. 1904).

³ Danske Adelige Sigiller fra det XIII. og XIV. Aarhundrede ved HENRY PETERSEN.

Stamtavlen for „den ligesaa gamle som ansete Adelslægt der i sit Vaaben førte en av hvidt og rødt skaktavlet Panter i blaat“, i D. A. A. 1892, s. 105 ff.¹, deler den opp i to hovedlinjer, hr. Laurids Jonsens ætt og den ovennevnte hr. Lage Ovesens ætt. Saavel skjoldmerket som slektsforbannelser i de eldste ledd – med grevene av Gützkow, Gleichen og Eberstein – viser tydelig begge linjers nordtyske herkomst. Til Danmark er menn av disse slekter kommet tidlig² og de første kjente personer av slekten med pantervaabnet beklede der de høyeste verdigheter, hr. Laurids Jonsen var saaledes drost (dapifer) 1320–22 og hr. Lage Ovesen marsk 1313.

Mens den førstnevnte synes knyttet til Sjælland og Langeland, er hr. Lage Ovesens linjes hjemstavn *Nørrejylland*. Han og hans bror Niels Ovesen skrives ganske vist ennu ikke til nogen bestemte gaarder der (hvad det iøvrig i denne tidlige tid ikke var blitt alminnelig), men den sistes sønn hr. Ove (Offe) Nielsen 1314, „levede 1347“, og dennes sønn Lage Ovesen 1360, 1368, eiet Klausholm, Galten herred (Randers amt), og en annen sønn hr. Niels Ovesen 1355 skrives til Asdal og Skovgaard, Vennebjerg herred (Hjörning amt).

IV.

Det skal derefter undersøkes om disse stedsangivelser for „Ovelinjen“ av slekten Panter passer inn i opplysningene om *Gravlevattens hjemstavn*.

Om denne ætts første mann, Ove („Age“) Jensen, vites bare det, at han 1350 sammen med Laurids av Löve skjötet gods i Törring til Peder Munk³.

Den by (landsby) Törring som det her er tale om ligger i Tulstrup sogn, Gjern herred, Aarhus amt, omtrent midtveis mellem Silkeborg og Skanderborg. Landsbyen Löve ligger i Gjern naboherred mot syd, Tyrsting. Hr. Peder Munk skrives til Holbækgaard (D. A. A. 1905, s. 297), som ligger i Røvsö herred nær Randers⁴.

¹ Under „Eberstein“, hvis vaaben var „en opreist Sölv-Löve i blaat Felt“, altsaa en ikke liten likhet mellem disse to slekters vaaben.

² Allerede fra 1251 kjennes saaledes det sigil som blev brukt av „Ernestus, comes de Glichen“ en staaende leopard (D. Ad. Sig. XIII og XIV Aarh.). Han var morfar til hr. Lage Ovesens frue Ingefred Pedersdatter av Gallöse (D. A. A. 1892, s. 108).

³ Ældste Danske Archivregistraturer I, s. 246.

⁴ Det kan gjettes paa at skjötet av 1350 skyldes, at hr. Peder Munk har utløst Ove Jensen og Laurids av Löve som medarvinger i godset i Törring. I saafall har

I Randers amt, Sønder Dyrs herred ligger ogsaa den lokalitet *Gravlev*, som Ove Jensens sønn Ove Ovesen og de to efterfølgende slektledd hørte hjemme i, (jfr. TRAP: „Danmark“, 4. udgave, bind VI, s. 651)¹.

Nu vites det i og for sig intet om, at dette Gravlev i Sønder Dyrs herred ogsaa var hjemstavn for Ove Jensen selv, skjönt dette kan være sannsynlig nokk paa grunn av relasjonen til den nærboende ridder paa Holbækgaard. Men dette spørmaal kan lates aapent, aldenstund det ikke skjønnes at foreligge noe som taler imot at Ove Jensens hjemstavn ihvertfall har ligget i det midtöstre Nørrejylland, ettsteds i de nuværende Randers og Aarhus amter.

Paa halvöen Djursland, i Nørre Dyrs herred, ligger ogsaa den gaard *Sostrup* som tilhørte slekten Udsön, av hvilken Gjertrud Svendsdatter første gang blev gift med Lange Jens Ovesen (Kaas) og efter hans död med hr. Niels Munk til *Brusgaard*, som ligger i Galten herred, ikke langt fra det ovennevnte *Klausholm*. I Sønder Dyrs herred ligger *Möllerup*, som i anden halvdel av 1200-tallet og paa 1300-tallet tilhørte Marsk Stig (Hvide) og hans slekt, av hvilken Anders Ovesen blev svigerfar til hr. Svend Udsön av Sostrup. Ogsaa *Björnholm* (nu Högholm) i Sønder Dyrs herred eiedes en tid av Hvide'erne, og var 1441 i hr. Henrik Jensen (Reventlow's) sønnesønner Henrik og Ove Tagesens eie.

V.

Det er neppe ventelig at finne et helt *sikkert* kriterium paa at Ove-navnet i Gravlev-ætten (og den fyenske linje Reventlow) skyldes oppkallelse netopp fra hr. Lage Ovesens slekt. Men efter den undersökelse som er gjort her, viser det sig at det foreligger vektige indisier til støtte for denne konjektur.

Det bör i tilknytning hertil ogsaa nevnes at studier vedrørende de eldste Mur-Kaas'ers – de fire Gravlev-ledds – ekteskapsforbindelser peker i retning av at fornnavnet THOMES hos Lange Jens Ove-

de vært besvogrede, saaledes at Ove Jensens frue vel har vært en N. N. Jensdatter Munk. Hr. Peders frue var kanskje av Hvide-slekten, da en av hans sønner bærer det i denne slekt karakteristiske fornavn Stig.

¹ Det er derfor uriktig naar det i stamtavlen i D. A. A. 1917 anföres, at Gravlev ligger i *Hornum* herred i Himmeryssel, hvad der ogsaa daarlig lar sig forlike med at alle de stedsnavn som forekommer i dokumenter med Gravlev-ættens menn ligger i egnene omkring Randers, Aarhus, Silkeborg og Viborg.

sens sønn Thomes Jensen er kommet inn fra den slekt, hvis første kjente mann het THOMES TRUGELSEN og som – efter det senere i tiden antatte slektsnavn – kalles SEHESTED. Det tør ha sannsynligheten for sig at Ove Ovesen i Gravlevs hustru har vært en datter av denne Thomes Trugelsen, og han igjen maa sikkert ha vært gift med en datter av den för nevnte Niels Ovesen (Panter)¹, m. a. o. slektene Panter og Sehested har vært knyttet til hinannen alt innen midten av 1300-tallet. Dette er naturligvis intet bevis for den forbinnelse som her er supponert mellem slekten Panter og Gravlev-ætten omtrent et halvt hundre aar tidligere, men kaster dog et visst lys over det hele slektskredsmiliö som passer helt med konjekturen.

Ikke mindre kommer forholdet frem ved en sammenstilling av de slektsnavn, som kjennes fra bevarte minnesmerker² eller ad annen vei som Mur-Kaas'ernes *aner paa 1400-tallet*: Banner, Due (el. Glob) med örnen i vaabnet, Emmiksen, Flemming, Glob med söbladene, Hvide, Krabbe av Östergaard, Kaas med sparren, Lövenbalk, Munk med bjelken, Panter, Pogwisch, Rantzau, Sehested og Udsön. Det har sin interesse at konstatere, at i denne kreds av hinannen forbundne slekter i Nörrejylland er just slekten Panter (hr. Lage Ovesens linje) med.

VI.

Resultatet av disse undersøkelser skal sammenfattes saa:

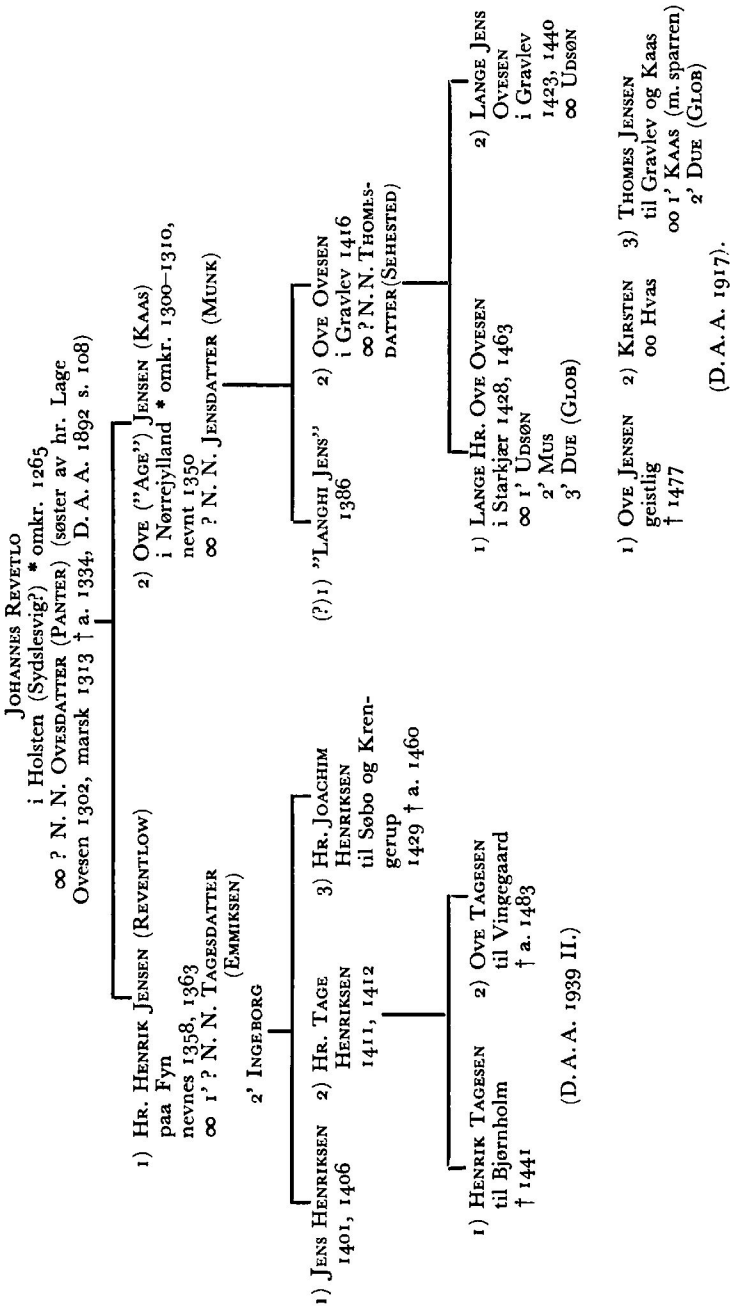
Thisets formodning fra 1890-aarene om et opprinneligt stammefellesskap mellem de flere slekter som i Danmark förte murtindesnippet i sitt vaaben var basert paa dette *heraldiske* moment, men var ellers dengang ikke nærmere efterviselig. Nyere genealogisk forskning har godkjent det principp Thiset bygget paa.

For samhörighet i tidlig tid mellem slektene med murtindesnippet som skjoldmerke og om deres felles avstamning fra hovedstammen Revetlo i Holsten taler da ogsaa *historisk* adelsinnvandringen sydfra paa 1300-tallet og *kronologisk* tidspunktene for dette skjoldmerkes tilsynkomst i Danmark i de bevarte sigiller og de dokumentarisk tidligst forekommende menn av de herhenhörende slekter Daa, Gal-skyt, Kaas, Reventlow, Rudbek m. fl.

Hvad særlig angaar den av disse slekter som er behandlet her,

¹ Dette siste sluttes av at han nevnes 1353 sammen med hr. Henrik Nielsen (Panters) övrige arvinger, jfr. Æ. D. A. R. I. s. 103 og D. A. A. 1911. s. 147.

² Se nærmere om disse Pers. Tidsskr. I, 5., s. 291, 296, 301.

Kaas med muren (Gravlev-ætten) passer det godt inn, baade det som positivt vites og det som maa ansees sannsynlig om denne slekts *ekteskapsforbannelser og sociale miliö*.

Ogsaa om de *topografiske forhold* – saavidt de kjennes – maa det samme nu kunne sies.

I henseende til *navnebruken* kan det ganske visst ikke – ihvertfall for tiden – utledes noen bindende slutning fra de fornavn som diplomene har overlevert. Men det som foreligger synes paa den annen side ikke at gi tilstrekkelig grunnlag for et motresonnement. Og særlig tör det antas at det fremherskende navn i Gravlev-ætten, Ove, er kommet inn ved inngifte i hr. Lage Ovesens linje av slekten med pantervaabnet.

Oppstillingen av de fyenske Reventlow'ers og Mur-Kaas'ernes eldste ledd vil derefter bli som paa omstaaende oversikt¹.

¹ Her er tatt med konjekturere om ekteskapsforbannelser med slektene Emmiksen og Munk (med bjelken) og Thomes Trugelsens slekt fordi de i noen grad supplerer bildet.